Sátoralja-Ujhely, február 27. 8. szám. VI. évfolyam. 1875.

Előfizetési ár:
Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 „ 50 kr.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.
A kéziratok nem adatnak vissza.

A nyilt-térben minden három hasábos garmondsor dijja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Társadalmi közlöny.

MEGJELEN HETENKINT EGYSZER.

Hirdetési dij:

A hirdetéseknél minden egyes szò után 2 kr. fizetendő.

Terjedelmes hirdetések többszöri beiktatása, kedvezőbb föltételek alatt eszközölhető.

Minden egyes beiktatás után kincstári illeték 30 kr.

Elnöki jelentés a sárospataki takarék- és kölcsönegyesület mint népbank 1874. évi müködéséről.

Tisztel közgyülés!

Hét évi kitartás kellett ahoz, hogy pénzintézetünk 200,000 forint alaptőkéjét 40 kros havi befizetések utján összegyüjthettük, ezáltal hitelét megalapithattuk. Az 1874. év végén az alaptőke teljesen ki lett egészitve. Már ezentul azok is kaphatnak innen kölcsönt, kik nem alapitók, a kiknek nincsen részjegyök; de csak azon föltétel alatt, ha magokat arra kötelezik, hogy kamatoztatás végett minden hónapban legalább egy forintot betesznek a népbankba. Az igy megtakaritott pénzt öt év mulva tőkésitett kamatjával együtt az illető betevők visszakapják. A kik tehát maguk vagy gyermekeik részére kényszerü takarékossággal pénzt akarnak gyüjteni, azok népbankunknál nagyon könnyen czélt érhetnek; törzsbetétek által vagyonukat, hitelöket növelhetik.

A lefolyt üzleti évben a sátoralja-ujhelyi adókivető-bizottság oly nagy adóval terhelte meg népbankunkat, melyet elviselni csak veszteséggel lehet. Hat éven keresztül önsegélyegyletnek tekintette egyesületünket; és csak az idegen pénzek után nyert tisztajövedelem után adóztunk, nem volt semmi bajunk, nem volt semmi panaszunk; zugolódás nélkül fizettük a reánk kivetett adót. 1874-ben a részvényes-társulatokra hozott adótörvények szabályai szerint vettetett ki reánk a jövedelmi adó. Saját pénzünk után fizetett kamatainkat tiszta nyereségnek, osztaléknak vette; azt a pénzt, a mit egyik zsebünkből a másikba önmagunk fizettünk magunknak, ugy tekintette, mintha idegenektől tőkepénzünk után nyertük volna. Az adókivető-bizottságnak ezen igazságtalan eljárása ellen panaszunkat az illető helyre beadtuk, de rá még választ sem kaptunk.

Népbankunk önsegélyzőegylet és nem nyerészkedésre alakult részvénytársulat. Czélunk a tőkegyüjtés, a szorgalom és takarékosság előmozditása, a munkának hitelképessé tétele. Törekvésünk közgazdászati és társadalmi tekintetben nagyfontosságu. A törvényhozásnak és kormánynak egyik legszebb feladata volna az ilyen jótékonysági egyesületek keletkezését és virágzását minden lehető kedvezményekkel elősegiteni; egyes tulbuzgó és az ügyhöz teljességgel nem értő hivatalnokok tulkapásaitól országos törvénynyel oltalmazni, megvédeni.

Hazánk földmivelő ország, nálunk egy terméketlen év is nagy terheket róhat az államra az alsóbb néposztályok irányában. Az ilyen és ehez hasonló bajok elháritására, megelőzésére az önsegély elvén alakult s virágzó állapotra jutott népbankok legtöbbet tehetnének, és az állam alamizsnája nélkül önmagukon leginkább segithetnének.

November 22-én a pénzintézetek Budapesten gyülést tartottak. Ezen gyülés a vidéki pénzintézetek szövetségének elvét elfogadta, és az uj jövedelmi adótörvényjavaslat válságos és terhelő intézkedései ellen együttes folyamodást terjesztett az országgyülés elé. Ezen országos tanácskozmányban pénzintézetünk küldöttei is részt vettek. Előterjesztettük, hogy az uj jövedelmi adótörvényjavaslatban nem helyeseljük, sőt igazságtalannak találjuk azt, hogy a nyerészkedésre alakult részvénytársulatok és az önsegély elvén működő pénzintézetek megadóztatása közt nincsen semmi különbség téve. Kértük a tanácskozmányt, hogy ezen hiányra figyelmeztetné a magyar királyi pénzügyminiszter urat. Előterjesztésünk küldöttséghez utasittatott, hallgatással mellőztetett.

Deczember 6-án tartott közgyülésünkből népbankunk módositott alapszabályait a magyar királyi földmivelés, ipar- és kereskedelmi minisztériumhoz felterjesztvén, abban a váltóviszleszámitolási üzletágnak müködési körünkbe való fölvételét kérelmeztük; a kedvező válasz 22378. szám alatt leérkezett. Ezen leiratban az illetékes minisztérium ujolag elismerte és kimondotta, hogy egyesületünk a kölcsönösség alapján működvén, nem részvénytársulat.

Czélszerünek tartanám, ha a tisztelt közgyülés azon alázatos kérelemmel járulna a főméltóságu földmivelési, ipar- s kereskedelmi és pénzügyminiszter urakhoz, hogy az önsegély elvén működő pénzintézetek megadóztatásának módozatai legalább is husz évre változhatlanul külön törvényben határoztatnának meg; és ezek csak a betétek, kölcsönök után bevett valódi nyereménytől fizetnének jövedelmi adót.

Deczember 31-én az adóssági kötelezvények leltározásakor 24 egyesületi tag kötvényeiről számolt a népbank ügyvéde, mint a melyet magához vett. Az illető késedelmesek közül be volt perelve 18; a többiek kötvényei telekkönyvi bekebelezés végett voltak kiadva.

Népbankunk fenállásának négy első évében mindig azzal dicsekedtünk és örömmel jelentettük, hogy per alatt egyetlen egy követelésünk sincsen. Ennek oka az volt, hogy 1867. év végén az akkori magyar királyi földmivelés, ipar- és kereskedelmi miniszter Gorove István ur egyesületünknek azon kiváltságot engedményezte, hogy fizetési mulasztás esetében mind az adós, mind a kezesek ellen per nélkül kérhettük a végrehajtást, és az egyesület folyamodására ez négy évig mindig elrendeltetett. Az igy rövid uton elrendelt végrehajtást se felfolyamodás vagy semmiségi panasz, se perujitás vagy egyéb perorvoslat által nem lehetett megtámadni. Ezen kiváltság felvirágoztatta népbankunkat, egyetemleges kötelezettségünknek mindig pontosan eleget tettünk.

1872-ig a bíróság egyesületünknek ezen kiváltságát, melynek minden tag belépésekor magát alávetette, tiszteletben tartották; az önsegély és egyetemleges szavatosság alapján szerzett hitelünket szivesen oltalmazták; ez által az uzsorások körmei közül számos egyesületi tagot kiszabaditottak. 1872. előtt ha valamelyik egyesületi tagot hitelezői perrel megtámadták, kezesei mindig résen állottak, a bajt bejelentették a népbank igazgatóságának, és ez végrehajtási kérvénnyel az egyesület követelését rögtön biztosittatta. A perlekedő hitelezők követelését pedig, ha már megengedte a megtámadott vagyoni állapota, népbankunk többnyire megvette, az illető egyesületi tag vagyonát a megsemmisitéstől megmentette.

1872. óta a kinevezett bíróságok egyesületünk kiváltságára semmit sem adnak, e tárgyban benyujtott semmiségi panaszunkat a magyar királyi kuria semmitőszéke elvetette. És azóta a késedelmes adósak ellen rendesen kell perlekednünk, a mi szerfelett költséges és hosszadalmas eljárás. Például emlitem egy negyven forintos jelzálogilag biztositott követelésünket, melynek behajtása hatvan forintnál többe került, a tőke befizetés után évekig kellett várakoznunk. Ennek nem az igazgatóság, sem nem az ügyvéd az oka; hanem a rendszer. 1872. óta kénytelenek vagyunk mindazon kötvényekre kiadott követeléseinket jelzálogilag biztositani, melyeket a kezesek bekebeleztetni kérnek; azonban az ilyen biztositás mellett sem mentjük fel a kezeseket a kezesség alól. Bátran kimondhatjuk, hogy most csak azon egyesületi tag lehet biztos és nyugodt a népbank zaklatása ellen, a ki egyedül a népbanknak tartozik és másoknak nem adósa.

Az uzsoratörvény eltörlése óta a napi sajtóban, törvényhozás termében többször volt már szó az ingatlanokra bekebelezendő tőkék kamatai nagyságának megállapitásáról. Az uzsora nagymérvü elterjedése és romboló hatása ellen csak társadalmi uton, az önsegélyezés és tőkegyüjtés elvének alkalmazásával lehet müködni, lassanként gátat vetni, megzabolázni. Ha a törvényhozás a népbankokat lehető legtöbb kezdeménnyel látná el, hogy ezek az országban elszaporodhatnának, megerősedhetnének, olcsó kölcsönhöz juthatnának: mindjárt csökkenne az uzsorások könnyü gazdálkodása.

Népbankunk egy maga a perlekedés tekintetében elvesztett kiváltságát többé vissza nem kaphatja. E helyett azt kellene kérelmeznünk, hogy mindazon pénzintézetek, melyek csak saját tagjainak adnak kölcsönt, a törvényhozás által a hosszas perlekedés költséges eljárása alól, saját tagjaik ellenében mentetnének fel. A késedelmes adósok fizetési meghagyás utján kényszerittetnének kötelezettségeik teljesitésére. Az ilyen és ehez hasonló más kezdemények megszaporitanák a népbankokat, uj tőkéket, uj jövedelmi forrásokat teremtenének, ezek az uzsorát nagyban csökkentenék.

1868. óta a népbank tagjai tartozásaik után folytonosan 10% kamatot fizetnek. Az elmult évben is többször tanácskozott az igazgató-bizottság a kamatfelemelésről. De az inditvány többséget egyszer sem nyert. Az igazgató-bizottság tagjai közül azok ellenezték határozottan a kamatfelemelést, a kiknek nincsen adósságuk és azok, a kiknek több a követelesök a népbank ellen, mint a mennyivel ők tartoznak a népbanknak. Nagy szerencséje egyesületünknek, hogy ezt oly nemesszivü és önzetlen férfiak kormányozzák, kik csak e biztos jövedelemre, de nem a nagy osztalékra törekednek. Ily gondolkodás mellett az olyan adós, ki igyekező és szorgalmas, törlesztését mindig megkeresheti, azt pontosan teljesitheti. Mert nincsen hatalmasabb és gyorsabb terjesztője az uzsorának valamely vidéken, mint egy pénzintézetnek olyan irányelve, hogy a részvényeseknek minden áron minél nagyobb osztalékot kell biztositani. És ez mai időben a drága betétek mellett csak a kamatok felemelése által érhető el. Nálunk ezen eszme hét év alatt nem tudott többségre vergődni. Addig megyen jól népbankunk dolga, mig a tehetősbek humanus gondolkozásmódja győzedelmeskedik a telhetetlenek akaratján.

Az igazgató-bizottság humanus gondolkozása mellett azonban a késedelmesek, rendetlen fizetők ellen nagyobb szigort léptetett életbe. A késedelmesek eddig egy perczent késedelmi kamatot fizettek; az igazgató-bizottság ezt kevésnek találta, két perczent kamat vételét határozta el beperlés esetén, azon okból, hogy az adósok ez által is kényszerittessenek a pontos fizetésre, kötelezettségeik teljesitésére.

A sárospataki „irodalmi kör“ alapszabályai.

I. A kör czélja.

1. §. A kör czélja a szellemi erők egyesitése által Sárospatakon oly irodalmi központot alakitani és fentartani, melynek feladata: időről időre gondoskodni, hogy egyrészről a tiszáninneni ref. egyházkerület által elfogadott s az országos tantervvel is összhangzásba hozott és hozandó tanterv szellemében alkalmas gimnáziumi és népiskolai tankönyvek készittessenek, s hogy másrészről — hatásköréhez mért támogatása mellett — magasabb értékü és egyetemesebb érdekü müvek is megjelen essenek.

E czélból a kör, szükség esetén, lapot vagy folyóiratot is indit.

2. §. A sárospataki irodalmi kör a tiszáninneni ref. egyházkerület pártfogása és felügyelete alatt áll, s ugyanazért minden népiskolai és a gimnáziumi könyvek közül a vallástant tárgyazók, a körben megejtett birálatokkal együtt — nyomatás előtt — a szuperintendensi hivatalnak bemutattatnak; gimnáziámi és népiskolai kiadványai a főiskola költségén és nyomdájában jelennek meg.

II. A kör tagjai.

3. §. A kör tagjai: rendesek és pártfogók.

4. §. Rendes tagok:

A sárospataki főiskolának akadémiai és gimnáziumi tanárai, helybeli és vidéki tanférfiak, sőt egyletek is, ha a kör czéljának előmozditására munkásságukat felajánlják.

5. §. Pártfogó tagok azon egyének vagy testületek, kik s a melyek a kört anyagi támogatásban részesitik.

6. §. A kör tagjai szakmájuk szerint öt különböző szakosztályt képeznek, u. m.: a) vallástudományi; b) jogtudományi; c) nyelvészeti, irodalmi és történeti; d) természettudományi és mennyiségtani; e) neveléstani. Minden tag több szakosztálynak is tagja lehet.

III. A tagok jogai.

7. §. A kör köz- és szakosztályi gyülésein minden tag tanácskozási és szavazati joggal bir. Testületek képviselőik által gyakorolják jogaikat.

8. §. A kör javára ugy a köz-, mint szakosztályi gyüléseken inditványokat tehet.

9. §. Ha valamely könyvnek megirását a kör megbizásából magára vállalta: az ahoz való jogot — csak a megbizottban rejlő okok miatt — a közgyülés veheti el.

10. §. Ha valamely könyv megirására több tagtárs is vállalkoznék, a birálat eredményétől függ, hogy a beadott müvek közül melyik fogadtassék el.

11. §. Az irói tulajdonjog a törvényes utódokra is átmegy; de a mü szükségesnek bizonyult átdolgozása esetében, az átdolgozó munkássága arányában — a közgyülés által megállapitott dijban részesittetik.

12. §. A gimnáziumi és népiskolai könyvekért egyelőre az első kiadás alkalmával ivenként 20—20 forint adatik a főiskola pénztárából; a második és későbbi kiadások alkalmával a gimnáziumi könyvek ivenként 10 forinttal dijaztatnak; a népiskolai könyvek irói pedig a tiszta jövedelem 20%-ában részeltetnek.

Jegyzet. 1. Egy iv 30,000 betüvel számittatik.
2. A tiszta jövedelem a nyomdai költségek és a könyvkereskedőt illető százalék levonása után eső maradék

13. §. Szerző a dijt müve megjelenése után azonnal s egy összegben kapja.

IV. A tagok kötelessége.

14. §. A kör minden tagja aláveti magát az alapszabályoknak és a közgyülés szabályszerü határozatainak.

15. §. A kör megbizásából magára vállalt kötelességeket a közgyülés által meghatározott időre teljesiteni; mi, ha meg nem történnék: más szakember bizatik meg.

16. §. Minden tag a kör megbizásából készitett művét a kör rendelkezése alá bocsátja s ugyanazért

17. §. A kör által elfogadott s kiadott művét — sem a második, sem a későbbi kiadások alkalmával el nem adhatja, kivéve, ha az irodalmi kör a rendelkezési jogot visszabocsátja.

V. A közgyülés.

18. §. A közgyülés áll az irodalmi kör összes tagjaiból. Elnökét, másod-elnökét és jegyzőét három évre saját kebeléből, szavazattöbbséggel választja.

19. §. Gimnáziumi és népiskolai tankönyvek irását, a szakosztályok javaslata folytán — ha szükségesnek látja — elhatározza s azoknak minőségét, terjedelmét, módszerét, szellemét és irányát tervszerüleg megállapitja.

20. §. A szükségessé vált tankönyv készitésével az illető szakosztály valamelyik tagját — ajánlkozó hiányában — megbizza és beadási határidőt tüz ki.

21. §. Ha valamely már forgalomban levő könyvben hiányokat tapasztal, azoknak kijavitásáról gondoskodik, s ha a már használt mü szerzője a szükségesnek bizonyult módositásokat megtenni vonakodnék: uj mü készitésével más tagot biz meg.

22. §. Az ujonnan készült vagy javitott könyvet a maga kebelében birálat végett kiadja, a birálatra határidőt tüz.

23. §. Ajánlatot tesz a nyomtatandó példányok számára nézve.

24. §. Üléseit főképen akkor tartja, midőn valamely uj könyv irása, vagy már forgalomban levőnek javitása forog fön, vagy midőn a birálati jelentés felolvastatik.

VI. Az elnök hatásköre.

25. §. A közgyülést valahányszor a szükség kivánja, különösen ha az 5-ik fejezet 24. §-ban emlitett esetek előfordulnak összehivja s a tanácskozást vezeti.

26. §. Egyenlő szavazatok esetében döntő szavazattal bir.

27. §. A szerzők kész müveiket ő hozzá adják be, a birálat alól kikerült müvet ő adja át a „gazdasági választmány“-nak nyomatás végett.

28. §. Általában gondoskodik oly eszközökről és módokról, melyek a kör emelkedését biztositják s virágzását elősegitik.

29. §. A kör érdekeit az egyházkerületi küldöttség ülésein és az egyházkerületi gyüléseken képviseli.

30 §. A szerzői dij az ő tudtával és közvetitésével utalványoztatik.

31. §. Szükség esetében elnököt, másod-elnök helyettesiti.

VII. A jegyző hatásköre.

32. §. A közgyülés tárgyalásairól rendes jegyzőkönyvet vezet.

33. §. A megállapitott terveket, melyek szerint a könyveket készitni vagy javitni kell, jegyzőkönyvbe vezeti, nemkülönben nyilvántartás végett a birála-

A „Zemplén“ tárczája.

Az ikrek.

— Beszély. —

Irta: **Farkas Bertalan.**

[Vége.]

Alig zárta be maga után az ajtót, őrülten rohant utána Bálint; természetfeletti erővel ragadta meg karját, s ugy vonszolta be Arankához.

— Jöjj tehát, jöjj! — nyögé vértfagylaló tompa hangon; — jöjj oda mellé, boruljunk lábaihoz, és akkor . . . akkor . . . látva szenvedését, megborzadva fájdalmától . . . akkor merd azt mondani, amit elébb mondtál: . . . Oh György — akkor verjen meg téged az isten mind a két kezével! És ekkor ujjai a György karjába mélyedtek.

Az erős legény szinte sziszegett.

Bálint tovább vonszolta. Oroszláni erővel kényszerité, hogy Aranka lábaihoz boruljon; ajka megkékült, szeme szikrázott; fujt mint a fenevad: meg volt dühödve, mintha vért szomjaznék, — pedig belsejében remegett: remegett egy nő boldogságáért . . .

— Látod őt? . . látod kétségbeesett pillantásait? . . látod azokban az örök gyülöletet . . . az örök szerelmet? . . Nézd! mint reszket . . . nézd, mint küzködik . . . ő nem tudja, hogy te mit mondtál; . . ha tudná, meghalna. Ne nyisd fel ajkad . . . ki ne mond ujra . . . akkor megölnélek! . .

Aranka ijedten sikoltott fel.

Az öreg kovácsné, ki szinte tanuja volt az iszonyu jelenetnek, rémületében majdnem elájult.

— Aranka! sokat szenvedett szegény gyermek — folytatá Bálint szelidebben — szórd reám átkodat, mit oly rég óta megérdemlék; . . mond . . oh mond, hogy verjen meg engem az isten még halálomban is; mond, oh mond! az nekem jól fog esni . . . azután nyujtsd kezedet György felé . . . ő megérdemli azt.

Aranka önkénytelenül engedelmeskedett, oly megrenditő volt a rut férfi könyörgése.

— György! fogadd el az Aranka kezét; emeld gyöngéden ajkaidhoz; csókold meg forrón, melegen — szivedből! . .

Az erős legény reszketve csókolta meg a felé nyujtott kezet.

A másik pillanatban a Bálint csókjai égtek az Aranka kezén, majd elérzékenyülve susogá: csókold meg helyettem fiamat: — Elemért.

Azután anyjához rohant, megölelte azt s őrülten sietett ki a szobából.

Senki sem volt képes ámultából felocsudni, midőn egy durranás rázta meg a léget.

György kisietett s Bálintot vérében fetrengve találta. Utolsó szavai ezek voltak: Tudom miért nem akartad nőül venni Arankát . . . Te őt szereted, imádod . . . s mégis megakartad vetni; — sajnálod és mégis megakarod gyilkolni . . . De te csalatkozol — esküszöm, hogy csalatkozol.

A rut férfi arczáról mind erősebben tükröződött a halál fagyos képe.

— Már csak nehány másodperczem van testvér! . . Szemhéjaimon érzem a halál jeges kezét . . . György, vedd nőül Arankát; — tedd boldoggá — Elemérem anyját! . .

György elhalványodva ragadta meg a haldokló kezét. Egyszerre világos lett előtte minden.

— Én ő érette halok meg . . . te neked ő érette kell élned! —

Ennyit rebegett Bálint utoljára.

— Enyim lesz! kiáltott fel György.

A haldokló ajkán édes mosoly vonult végig . . .

— — — — — — — — —

— — — — — — — —

Az öreg kovácsné szerény házánál a jókedv ütötte fel ismét tanyáját: uj élet szállt belé.

A vén asszony nyugodt arczczal lapozgatja ismét a bibliát. A fekete fürtös fő ott mosolyog esténkint ismét az ablakban; a György nemes vonásaival ott találkozunk a másik ablakban. A kalapácsütések éppen most hangzottak el; — a kovácsmühely ablaka csendesen felnyilik, felnyilik a másik ablak is. Ebből csak annyi hallatszik:

— Jöjj be már!

Ezt egy tréfás, szemrehányó mosoly kiséri.

A másik ablakból ennyi a felelet:

— Megyek, angyalom!

Ezt egy engesztelő mosoly kiséri.

Az első szavak, az első mosoly: Arankáé; az utóbbiak: Györgyé, kik ma már boldog férj és feleség.

György általsiet: Aranka tárt karokkal fogadja, — azután következnek édes, forró csókok, mikből annak is jut, ki közéjök furakodva karjaikba csimpalkódzik: a szép kis Elemérnek.

És ez igy van minden estve . . .

Künn a temetőben zöld fü, illatos virágok diszlenek a Bálint sirhalmán, hová ha a boldog házaspár kilátogat, a virágokkal kaczérkodó szellő oly bus emlékeket suttog füleikbe — a szerencsétlen rut férfiról.

Bánáti románok eredete és népszokásaik.

Székely—Sólyom Emmától.

A bánáti oláhok magukat románoknak nevezik s ezen nevezetjüket római eredetöktől származtatják; u. i. 300-ik évben K. u. midőn Trajánus római császár letelepitvé őket; előszeretettel viseltetvén a bánát földjéhez, hol máig állandó lakhelyök. Magyarországban előforduló különféle viszályok következtében a románoknak is gyakran el kellett hagyni lakhelyöket és ekkor mindig lejebb nyomultak, mig seregesen megállapodtak a mostani Oláhországban, honnan a béke idején egy része ismét visszajött a magyarországi bánátba.

A románok testalkatukra nézve többnyire középtermettel birnak, erősek és jónövésüek. Mozdulataik lassu és nehézkes, mely megrögzött restségüket első perczre elárulja. Arczuk természetes szine czigánybarna, fekete szemökben ozmán kifejezés honol. Sötét kuszált hajok vállokat fedi. A köznép férfiai sürü és hosszu bajuszt viselnek a szakált csak a pópa hordhatja. Arczukon általában férfias, de vad kifejezés ül.

A nőosztályban igen sok szép arcz találtatik. Tojásdad barna arczukat görög orr disziti, fekete szemöket hosszu sötét pilla árnyalja. Tekintetökben némi mélázás rejlik. Hosszu hajt különös szépnek tartanak, azért ki e szépséggel nem dicsekedhetik, hosszu vendéghajat fon a hátravetett egy fonadékba; melybe táncz vagy egyéb mulatság alkalmával arany pénzeket is füz disz gyanánt. A tisztaság főerényök, sőt a hajadonok a tulhiuságba is viszik, mit arczuk befestésével is bebizonyitnak, mert minden reggel mosdás után első teendőjök arczukat fehérre és pirosra kifesteni, s ezután fognak mindennapi munkájokhoz, mely fonás, szapulás és egyéb házifoglalkozásból áll, mig a férfiak a mezőn dolgoznak vagy marháikat legeltetik tilinko vagy dudaszó mellett

A férfiak ruházata áll: egy durva vászon ingből, melynek keskeny gallérja pirossal van kivarrva egész a hasitékon végig, az ing hossza majd térdig ér, mely alatt darócz nadrágot hordanak. Az ing egy arasznyi széles bőr övvel van leszoritva, melyet széles csat tart össze; övük egyszersmind tarisznya gyanánt szolgál, oda akván bicskát, pipát, szalonnát stb. stb. Térdtől lábuk be van pólyálva a bokáig széles piros kötelékkel, lábfejöket faczipő vagy szijjas bocskor fedi. Ünnepnapon az ingre mellényt vesznek, melyet nagy czingombok diszitnek; hüvös időben egy bundába bujnak mely válloktól a földig leér, fejöket fehér bárányból kucsmába huzzák, oly mélyen, hogy csak ozmán szemük fénylik ki az egész alakból.

tokat is. Minthogy ez sok irással van összekötve, irnok ál rendelkezésére.

34. §. A közgyülések idejét elnöki megbizás folytán, a tagokkal tudatja.

VIII. A szakosztályok hatásköre.

35. §. A szakosztályok a körükbe vágó hazai és külföldi tankönyv-irodalmat folytonos figyelemmel kisérik.

36. §. A forgalomban levő tankönyvekben a hiányokat kijelölik és ezek javitása felől a közgyülés elé időnként javaslatokat terjesztenek.

37. §. Uj könyvek készitése alkalmával az alaptervet a közgyülés megbizásából kidolgozzák és jóváhagyás végett a közgyülés elé terjesztik.

38. §. A könyvbirálatokat a közgyülés megbizásából teljesitik.

39. §. Általában a szakosztályok lesznek arra hivatva, hogy a közgyülés elé a kör érdekében hasznos inditványok terjesztessenek.

Sárospatak, 1874. szeptember 7.

HEGEDÜS LÁSZLÓ, elnök. RADÁCSI GYÖRGY, jegyző.

44733. szám.

Látta a magyar királyi belügyminiszter, oly megjegyzéssel, hogy 1) az egyletet hatóságok és harmadik személyek irányában annak elnöke képviseli;

2) hogy az alapszabályok módositása, az egylet feloszlatása és utóbbi esetben vagyonának hová forditása iránt esetleg hozandó közgyülési határozatok foganatositásuk előtt a magyar királyi belügyminisztérium elé terjesztendők.

Budapesten, 1874. évi október hó 29-én.

A miniszter helyett

(P. H.) **Zeyk Károly,** államtitkár.

A sátoraljа-ujhelyi önkéntes tüzoltó-egylet szolgálati szabályzata.

I. RÉSZ.

Beosztás.

1. §. A működő egylet áll: 1 főparancsnok (százaaparancsnok); 2 alparancsnok; 1 segédtiszt; 1 mászó parancsnok: 1 szivattyús parancsnok; 1 rendező osztályparancsnok; 1 főszertárnok; 1 alszersárnok; 1 épitész; 1 vizmester; 2 orvos; bizonyos szám mászók; bizonyos szám szivattyúsok és bizonyos szám rendezőkből.

II. RÉSZ

Parancsnokság.

2. §. A parancsnokságot képezik: 1 főparancsnok; 2 alparancsnok; 3 osztályparancsnok; 1 főszertárnok; 1 segédtiszt.

3. §. A parancsnokság határoz első sorban a működő tagok felvétele és kizáratása felett, határozata ellen a közgyüléshez van helye fellebbezésnek; intézkedik minden a szolgálat és fegyelemre vonatkozó ügyekben; ellenőrzi az egylet tulajdonát képező szereket, és biztonsági szempontból a tagok személyes felszerelését, s a kebeléből hetenkint kiküldött felügyelő által az éjjeli őrszolgálatot.

4. §. A folyó ügyek elintézése végett a parancsnokság hetenkint ülést tart. Határozathozatalra szótöbbség szükséges.

5. §. A parancsnokságot intézkedéseiért egyedül a közgyülés vonhatja felelősségre.

6. §. A parancsnokok kötelező intézkedéseikben a kivitel nehézségeit kellő figyelembe tartsák.

7. §. A parancsnokság, ha valamely tagja évközben tisztéről lemondana, ideiglenesen önmagát egészíti ki.

8. §. A főparancsnok a tényleges működés főintézője és vezénylője; miben a hatóság által nem korlátozható; amennyiben ő felelős a müszaki működés tekintetében tett vezényletéért.

A vészhelyen haladéktalanul köteles megjelenni, s az egész működést figyelemmel vezényleni; tüzvész után legfeljebb három nap alatt a választmánynak jelentést tenni, melylyel, valamint a hatósággal szemben képviselője a működő tüzoltó-testületnek. Parancsai és utasitásai feltétlenül teljesitendők; a netaláni engedetleneket rendre utasitani, sőt a helyszinéről is eltávolitani jogában áll. Ő rendeli el a támadás és védelem módját, a szivattyúk és szerek mikénti használását, valamint a rendező osztály mikénti működését. Vezényli a tagok gyakorlatát, meghatározza a működő tagok szolgálati kötelezettségét. A szerek jó karbani tartásáról időnként meggyőződést szerez. A különféle gépek, müszerek és egyébb kellékek beszerzésére a választmány által utalványozott pénzösszeggel felelősség és számadási kötelezettség mellett rendelkezik. Sürgős esetekben tett kiadásokat ötven forintig utalványoz. Ha a tüz helyen vagy gyakorlaton megjelenni akadályoztatnék, megérkeztéig a rangban következő parancsnoksági tag helyettesiti; ha pedig nyolcz vagy több napra a városból távozik, az egész egylet feletti őrködés végett az egyik alparancsnokot irásban értesiteni köteles.

9. §. Az alparancsnok a főparancsnok távollétében vagy megbizása folytán a fentebb körülirt hivatalos teendőkben ennek helyettesei.

10. §. A mászó osztályparancsnok az alája rendelt osztály vezére, ki a vészhelyen a működést vezető parancsnok utasitásai szerint támadás, élet vagy vagyon-megmentéseknél alkalmazásba vett mászó vagy mentőszerek használatára, biztos és czélszerü alkalmazásukra felügyelni, a veszélyesebb pontokon működő mászókat támogatni, szóval az egész működést higgadt megfontolás határai közt vezetni köteles. A mászó és mentőeszközöket csak felsőbb parancs folytán szabad használatba vennie, eltekintve a kivételes eseteket.

Távollétében a rangfokozatban következő mászó helyettesiti.

11. §. A szivattyús osztályparancsnok teendője osztályát vezényleni, a szivattyúk gyors szereléséről s vett utasitás szerinti hatályos működéséről intézkedni.

A csövek lerakásánál különös figyelmet kell forditani arra, hogy azok sehol szög alakjában meg ne törjenek, hanem félkör formára görbüljenek; hogy a csavarok szorosan záruljanak; hogy az előforduló csőrepedések hamar és jól beköttessenek, s a csövek egyáltalán oknélküli rongálásnak ki ne tétessenek. A szivattyúknál netán előforduló, olykor csekély ok miatt támadó fennakadásból származó zavarok elkerülése czéljából szükséges, hogy azoknak belszerkezete iránt magát kellőleg felvilágositja és alkotását tanulmányozza. Távollétében helyettesitője az általa saját szakaszából kijelölt rangfokozatban következő szivattyús.

12. §. A rendező osztály két részre oszlik: rendfentartók s vizbeszerzők osztályára.

A rendfentartó osztályt vezeti a rendfentartó parancsnok; hivatása tüzeseteknél a működési tért biztositani; élet és vagyonmentési intézkedésekben segédletet nyujtani, különösen a mentett épületekből kihordott ingóságokra ezeknek biztonsága tekintetéből felügyelni.

A nőszemélyek összes ruházata térden alól érő ingből áll, melynek alja ki van varrva szines gyapottal; elől keskeny piros csiku köténynt hordanak, hátul a deréktól kezdve az ing hosszáig piros széles szőr-rojt terül el. Lábuk telen, nyáron mezitelen, ugyszintén öltözetük is minden évszakban csakis egy ingből áll, mely nyakig ér és hosszu bő ujjal van ellátva. A férjeseket piros tulipános kendő boritja, a hajadonok fedetlen fejjel járnak, kik elől sima hajzatot és egy hátra vetett fonadékot hordanak, melybe ünnepélyes alkalmakkor huszasokat stb. fonnak. Jobb móduak nyakéknek is felfüzött pénznemet viselnek, mely ékszerek generátióról generátióra öröklődnek; vannak e pénznemek közt oly régiek is, melyek még Trajánus római császár idejéből szállottak anyáról leányra. Télen egy ujjatlan kivarrott bekecset vetnek valokra, ha a szabadba mennek. Ez összes öltözködésük a nőszemélyeknek.

A bánáti románok a görög-nemegyesült felekezethez tartoznak. Pópájok öltözete egészen különbözik. Hosszu sötétkék felöltőt hordanak kék átkötővel, a dechant veres övvel van átfoglalva. Hajok és szakáloknak szabad növést engednek, fejöket kerek tetejü kalap fedi, melynek széles karimája két oldalt felhajol. Lábukon rendes szabásu csizmákat viselnek, melynek előlába látszik ugyan ki a majd földig érő felöltő alól.

A románok igen korán nősülnek, de többnyire a vőlegény fiatalabb a menyasszonynál, oly annyival hogy gyakran fordul elő, hogy 14 éves fiu 18 éves leányt vesz el. A menyasszonyt a vőlegény szülei választják s az eljegyzésnél az ara szüleinek bizonyos mennyiségü pénzösszeget tesz le a vőlegény de facto — megveszi; 14 nap mulva tartatik a lakadalom, mely következőképen megy végbe: A menyegző napján a vőlegény a nászapával, rokonai és barátaival a menyasszony háza elé megy; de be nem lép, hanem a násznapa kikiséri az arát, barátnői kiséretében, ki sürü könyhullatások közt búcsuzik a szülei háztól, most fátyolt boritnak arczára, mely alól felpillantani mindaddig nem szabad, mig a templomból vissza nem tér. Midőn a vőlegény házába ér a nászmenet, a vőlegény szüleinek és rokonainak aráját bemutatja, kik neki a szerencsekivánat mellett, ezentul házteendőire és kötelességeire figyelmeztetik. Ezek után kezdődik a lagzi és a táncz. Éjfél után minden vendég ismétli a menyasszonynak szerencse kivánatját, ki azt rendre csókkal köszöni meg.

Másnap egy ujabb teriték van a pópa, biró és nászapa számára, mely alkalommal a menyecske szülőiházától elhozatik a hozomány, mely áll: nehány sertés, juh, egy bornyas tehénből, továbbá a szükséges konyhaedények, fonószék és lenből. Az ünnepély végével köszönetöket fejezik ki a nászapának a pópa, biró stb.

A román nők férjeiknek alárendeltjei, sőt szolgálói. Az evésnél mig férje asztalnál ül, a nő álliva eszik, s a mellett is egyetmás házteendőt végez.

A születés és keresztelőknél semminemü ünnepélyességet nem visznek végbez, csak a csecsemőt a pópa szokásos módja szerint megkereszteli, s a gyermek gondját ezzel elvetik, mert őt semminemü gyengéd figyelemben nem részesitik, bölcsője áll egy négyszegletes vászon darabból, melynek minden sarkán erős szatying csüng, ebbe egy párnát tesznek, a gyermeket belefektetik, a madzagoknál fogva ezen pólyát a mestergerendához kötik, s ott hintáltják az elaltatás esetében.

Midőn már mászkálni képes a kisded, mezetelenül hagyják fetrengeni künn ugy mint benn. Ha már a 6-ik évet eléri a helység iskolájába küldik, hol énekelni, olvasni, irni megtanul, és tiz éves korában már atyjának segitsége.

Eledelök áll: szalona, hagyma és főtt csalánból: kenyér helyett malayt esznek, mely kukoricza lisztből gyuratik. Továbbá napontai eledelük a mamaliga is, mely főtt köles-kása és hideg tejből készül, italok a szilva-pálinka a vizen kivül! Vallások igen sok böjtöt szab eléjök, melynek szigoruan alávetik maguk és semminemü zsirost nem esznek.

A románok igen babonásak és nagyon hisznek a boszorkányságnak pl. zivataros időben sót és lisztet vetnek a levegőbe, a szelet csillapitandó. Villámlás alkalmával a kutyákat kikergetik a házból, mert különben beütne. Mosdás után a kezekkel nem szabad gesztálni, mert a test elsorvad.

Az oláhnak természetében iszonyu bosszuvágy rejlik, ki őt megbántja, azon sértést ugy megjegyzi magának, hogy évek multával sem feledi, ugy annyira, hogy ha ellenfelének életében vissza nem torolhatja rovását, képes még a koporsóban is nehány döfést szurni a holttestébe. Rosz oldalához tartozik a restség, hamisság, kegyetlenség, gyávaság, ugyhogy ha valaki hatalmasan elveri, meghunyászkodva mondja magában: „Ez valami nagy ur lehetett!“ Előnyére legyen mondva máskint vendégszerető, egész idegennel is megosztja utolsó falatját. stb. stb.

Üdvözletük. „Jó napot“-ból áll, s anyanyelvökben a bizalmas te szó általános, bárkihez szólnak legyen. Pópáikat nagy tiszteletben tartják, melyet a találkozás alkalmával térdhajlás és kézcsókkal bizonyitnak.

Házaikat magok épitik, némelyek gömbölyü farudakból vannak összeállitva, mások sárból és vályogból épitenek egy kis konyhát, mely szük, alacsony és setét szobácskába nyilik, melynek ablakai arasznyiak s a napsugarai soha se törhetnek be rideg lakhelyökbe. Házok mellett egy kis kert terül, melyben a főzelék megterem. Nehány akáczfa diszlik házok előtt, mely kedvencz fájok. Gyümölcsös kertjeik szőlejökben a hegyeken vannak, mely többnyire szilvanemüt szolgáltat roppant mennyiségben. Különben szántóföldjeik terem buzát, kukoriczát, lent, dohányt stb. Állattenyésztésük juh, kecske, tehén és marhákból áll, mely utóbbit fuvarba is fogják. Az oláh lovakat nem tart, miután a ló több gondot és tisztaságot igényel.

Szüretjök elég élénk a csekély mennyiségü és silány faju szőllőjükhöz képest. A szüretelők kalapjaik fel vannak pántlikázva és ökreik szarván zöld ágak, örömujjongások közt préselik a hegy levét.

A románok, daczára hogy szegény emberek, mégis soh'se látni koldust közöttök, sőt idegen szolgálatába sem állanak, se nő se férfi, hanem beelégesznek azon csekélységgel mit földjük terem.

Legnagyobb mulatsága táncz, melyet vasárnapokon szabad ég alatt szélesb utczákban a házak előtt csoportosan mivelnek. Zenéjök egyhangu duda vagy tilinkóból áll.

Az oláh természete igen edzett, már gyermeksége óta fetreng a földön, télen nyáron mezitláb és mégis ritkán esik betegségbe. Sőt oly hosszu évet érnek, melyet alig egy nemzet. Karánsebesen élt egy Koviu Jankó nevü 172 évet és felesége Sára 164 esztendőt; meghaltak 1728-ban; arczképeik a bécsi képtárban láthatók.

Halottjaiknak sirató asszonyokat fogadnak, kiknek 24 óráig szünetlenül jajgatni és keservesen siránkozni áll kötelességökben. Midőn a temetőbe viszik a koporsót, a halottat legközelebbi rokonainak kell vállaikon hordani; és az elhaladó keresztutczák mellett megállnak és elbucsuztatót énekelnek; midőn a temetőbe érnek, a pópa szokásos módja szerint eltemeti és egy hosszu kék fakeresztet állitanak a sirdomb mögé. A gyászosak haza menvén gyásztort tartanak, és a gyászolás egy évig tart, mely idő alatt nő mint férfi fedetlen fővel járni tartozik. Bizonyos ünnepnapokon ismét kimennek a temetobe, s a megjelölt dombnál térdre hullva jajgatnak, siránkoznak, s amellett kalácsot hintenek az elhunyt sirjára, hitük szerint, ha megéhezik, találjon közelébe valami eleséget. Mindszentnapján az egész falu népe a sirkertbe zúdúl a pópa kiséretében, ki ott egy kád vizből öntözgeti a sirokat, s ki-ki sirhalmára borulva kalácsot s egyéb ennivalót szór, sőt egymás közt is osztakoznak a megvendégelésben.

Mindezekből látható hogy sok tekintetben egyeznek a régi rómaiak szokásaival.

A vizbeszerző osztálynak, mely meghatározott s kevesebb számu tagból áll, vezetője a vizmester, hivatása az oltáshoz kellő mennyiségü vizet szerezni, mely czélból a vizhordó szekerekkel járni, ezeket a vett parancs szerinti helyre vezetni s egyes polgárokat fogatjuknak vizhordásrai átengedésére felkérni kötelesek.

A vizmesternek különös kötelessége még a vizedények rendben tartásáról s vizzeli állandó ellátásáról lehetőleg naponként meggyőződést szerezni, s erről a főparancsnoknak legalább hetenként egyszer jelentést tenni.

Mindkét osztály szolgálatban a szivattyúsok mögött sorakozik.

13. §. A főszertárnok az összes tűzoltószereknek s felszereléseknek ellenőrzője s felvigyázója, mint ilyen vezeti a főparancsnok s az egyleti titkár által ellenjegyzett leltárt, melynek tételeiért felelős; különös hivatása, hogy a tűzoltószerek, felszerelések mindig tiszta s használható állapotban tartassanak; ugyanazért erről minden hét első napján a főparancsnokságnak e netalán létező hiányok megjelölésével jelentést tenni tartozik; minden javitás közvetitésével s felügyelete mellett eszközöltetik.

A főszertárnok mint ilyen, az egylet háznagyja, ki az egylet helyiségeiben (csarnok, őrtanya, szertár, gyakorlóház) a rend megtartására s tisztaságára felügyel, s a háztartással járó folyó kisebb kiadásokat (fütés, világitás, olaj, gyertya, házi szerek stb. beszerzése) ellátja, mely czélra a választmány határozatához képest időszakonként elszámolás terhével havi átalánnyal láttatik el.

Minden nyugtája csak a főparancsnok vagy helyettese ellenjegyzésével érvényes.

A főszertárnok rendszerinti rendelkezése s első sorbani felügyetete alatt állanak a fizetéses tűzoltók is, a házi rend, tisztaság, s a szerek s felszerelvények tisztitása tekintetéből.

14. §. A segédtiszt tűzesetek s gyakorlatoknál s a szolgálat vezetésében a főparancsnok rendelkezésére áll; annak parancsait a csapatparancsnokok s szakassvezetőknek közvetiti, s egyébb utasitásait minők p. o. katonaság, nyomólegénység, rendőrség megszerzését, illetőleg megjelenését sürgeti. Azonkivül a parancsnokság rendes jegyzője, és mint ilyen az ülési jegyzőkönyveken kivül vezeti a működő tagok

a) anyakönyvét, mely a büntetési rovatot is tartalmazza;

b) teljesiti az őrszolgálati behivásokat. Távollétében tüzeseteknél helyettesiti a főparancsnok által a helyszinén kijelölt mászó.

15. §. Az épitész, a szakmájába vágó és az egyletet érdeklő ügyeket az igazgatótanács jóváhagyásával intézi. A tűzesetekről szóló s a választmánynak a főparancsnok által benyujtandó jelentéshez adatokat nyujt. Tűzeset alkalmával a vezénylő parancsnoknak a házak biztossága vagy omlandósága iránt tanácsot ád.

16. §. Az alszertárnok (gépész) a főparancsnok kijelölése mellett a parancsnokság teljes ülésében választatik általános szavazattöbbséggel; helyettese a főszertárnoknak, kinek alárendeltje, s mint ilyennek, minden szolgálati utasitásait teljesiti.

[Folytatása következik.]

KÜLÖNFÉLÉK.

A vasutak igazgatóságai s állomásfőnökei az illető szakminisztérium által utasittattak, hogy az előforduló baleseteket és szerencsétlenségeket a közigazgatási hatóságoknál azonnal bejelentsék, hogy eképen azok a helyszini vizsgálatot eredménynyel eszközölhessék.

Biztositó társulataink között az osztrák-magyar birodalomban kétségtelenül a trieszti „generale“ áll első helyen. E társulat 1838 óta áll fönn, s müködésében a milliók tekintélyes számára támaszkodik. Biztosit tűz, viz- és jég ellen s azonkivül osztálya van az életbiztositásra is; mely nagy előnyöket nyujt. E biztositó társulat ügynökségét városunk és vidékére közelebb Pintér Ferencz nyerte el, ki is a fentnevezett károk ellen a biztositásokat fölveszi. Ajánljuk e k rülményt a t. közönség figyelmébe.

Szőlőbirtokosokat érdeklő. A bécsi kereskedelmi és iparkamara közleménye folytán tudomásra hozatik, miszerint az osztrák borkereskedők és termelők közelebb tartott értekezletén egyhangulag elhatároztatott, hogy a f. évi őszi üzletkötéseknél már kizárólagosan a liter-mérték alkalmaztassék; mire nézve azon megállapodás jött létre, hogy egység gyanánt az akót jövőre az ötvenliteres hordó pótolandja. A jelenleg még használatban levő boros üvegek és palaczkok egyelőre megtartatnak, de a szomszédos államokkal való forgalom tekintetéből kivánatosnak sőt szükségesnek találtatott, hogy jövőre $^3/_4$ és $^3/_8$-ad literes üvegek alkalmaztassanak. A debreczeni keresk. és iparkamara.

A hivatalos lapból. Ezennel közhirré tétetik, hogy a kincstár és kivitel számára eszközlendő dohánytermelési bejelentések beadására kiszabott, — termelési év — januárhava végéig — terjedő határidő májushó végeig, a kincstári és kiviteli dohánytermelésre kiállitott engedélyek visszaadására kiszabott, a termelési év május 15-ik napjág kitüzött határidő jun. végéig meghosszabbittatik. Budapest, 1875. febr. hó 14-én. A m. kir. pénzügyminisztériumtól.

Következő gyászjelentést vettük: Ág-Csernői és Szerdahelyi Szerdahelyi Károly, Szerdahelyi János, Szerdahelyi Vincze és neje Vinczmándy Zsófia, gyermekök: László Szentiványi Szent-Iványi László és neje Dorner Ernesztin, gyermekök: Gábriella, mélyen elszomorodott szivvel jelentik felejthetlen édes anyjok, napájok s illetőleg nagyanyjok ág-csernői és szerdahelyi özvegy Szerdahelyi Jánosné szül. Szentiványi Szent-Iv á n y R o z á l i a asszonynak 1875. évi február 22-ik napjának d. e. 11 órakor rövid szenvedés után tüdőgyuladásban, életének 66-ik évében történt gyászos kimultát. A megboldogult hült tetemei f. évi február 24-én Kassán — Maléter Telek — fognak beszenteltetni és 26-án d. e. 11 órakor Málczán a családi sirboltban örök nyugalomra letétetni. Az engesztelő szent misék Kassán és Málczán f. évi februárhó 27-én d. e. 10 órakor fognak megtartatni. Béke lengjen a drága hamvak felett!

„M a g y a r k ö n y v e s h á z“ czimmel Aigner Lajos egy vállalatot indit meg, mely a magyar és külföldi valamint az ó kori (hellen és római) jelesebb müveket fogja a közönséggel megismertetni. A vállalat áprilban indul meg; 3—5 ives füzetek adatnak ki, ugy, hogy évenkint 20 füzet jelenik meg. Ára az egész évi folyamnak 4 frt. Első sorban a következőket fogja a vállalat tartalmazni: Ányos Pál „költeményei“. Kármán József „Fanni hagyományai“ Aristophanes „A békák“, forditotta Veres Ignácz. Turgenjeff „A fatalista“, beszély. Tennyson „Enid“, forditotta Csukássy József. Erckmann-Chatrian „Franczia életképek“ Sacher-Masoch „Holdas éj“, beszély. Továbbá hozni fogja a következő magyar irók részint eredeti, részint forditott müveit: Ányos Pál (prózai iratai), Barcsay Ábrahám, Báróczy Sándor, Benőfy Soma, Bessenyey György, Bozzay Pál, Császár Ferencz, Czakó Zsigmond, Dayka Gábor, gróf Dessewffy József, Döbrentei Gábor, Dugonics András, Fábián Gábor, Faludy Ferencz, gróf Gvadányi József, Horváth Cyril Horváth Endre, Kazinczy Ferencz, Kis János, Kuthy Lajos, Péczeli József, Révai Miklós, Riskó Ignácz, Baróti Szabó Dávid, Szentmiklóssy Alajos, Szenvey József, D. Takács Judit, Tinódy Sebestyén, Tóth Endre, Vajda Péter. Végre Székely Sándor népköltési gyüjteményét.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BORÚTH ELEMÉR.

Nyilt-tér.

— E rovatban közlöttökért a beküldők felelősek. —

Hirdetés. A „szerencs-vidéki takarékpénztár mint takarék és hitelegylet“ részéről nyilvánosságra hozatik, hogy évi rendes közgyülésének határidejéül 1875. évi február 28-ik napjának d. e. 9 órája Szerencsen a „Csillag“ czimü vendéglőben kitüzetik; melybeni részvételre van szerencsénk a t cz. részvényeseket felkérni aként: hogy mindazon részvényesek, kik személyesen, vagy meghatalmazottjaik által a közgyülésen jelen lenni, részt venni akarnak, az alapszabályok 45. és 46. §§-ok határozatai értelmében részvényöket, valamint meghatalmazott általi megjelenés esetében meghatalmazásaikat előzetesen 48 órával, az igazgatóságnál a közgyülés tartalmára letenni sziveskedjenek.

A közgyülés tárgyai lesznek:

1. Az 1874. üzlet évről számvizsgálóbizottság által átvizsgáltt forgalmi, mérleg, vagyon s jövedelem kimutatásának igazgatóság részéről előterjesztése

2. az évi tiszta nyereménynek mikénti felosztása tárgyában az állandó-választmány által beterjesztett javaslat tárgyalása;

3. az állandó választmány által előterjesztendő javaslatok elbirálása.

4. az alapszabályok 37. 49. §§-aik értelmében a 3 év leteltével; az elnök, alelnök, igazgató, aligazgató, jegyző, s állandó választmányi tagoknak választás utjáni megválasztásuk.

Kelt Szerencsen, 1875. február 12.

Szücs Gyula, jegyző. — **gr. Szirmay Vincze,** elnök.

Alulirott földbirtokrai kölcsönök közvetitésével bizatván meg, — midőn ezt a t. cz. földbirtokosoknak figyelmébe ajánlja, — egyuttal a kölcsönt igénybe vevőknek becses tudomásukra hozza, hogy a kölcsön-tőke 32 év alatt 7% százalék visszafizetésével végképen letörlesztetik, s hogy a kölcsönvevők a birtokra vonatkozó okmányokon kivül semmi költséget fedezni nem kötelesek, a mérsékelt közvetitési dijt is csak a kölcsön megkapása után tartoznak fizetni.

Ajánlván a kölcsönnek gyors kieszközlését, a földbirtokosok becses megbizatását tisztelettel kéri:

Schön József, S.-a.-Ujhelyben.

Első bécsi

KARTON-NYOMDAGYÁR

sátoralja-ujhelyi 27 kros fiókja.

Tisztelettel van szerencsénk tudatni, hogy több oldalról nyilvánitott óhajtásnak megfelelőleg;

Sátoralja-Ujhelyben egy fiókraktárt

állitottunk fel legjobb hitelü bécsi gyári üzletünkből, melynek vezetésével

SCHÖN SÁNDOR urat biztuk meg,

és az abban találtató különféle czikkek, melyeknek **minősége-** s **szilárdságáról** mindenkor **kezeskedünk**, egyenlő árban

27 krjával

válogatva darab-, rőf- és páronként kaphatók.

Gazdag választéku áru-raktárunk kicsinyben összefoglalva a következő: **Kosmanosi** és **franczia perkál, ingkelme** és **jakonet butorczicz** mindenféle szinben, fehér **hálófüggönyök,** török **hálókabátszövetek,** sima vonalzott és skót koczokás **gyapju-ruhakelmék** és **flanell-barchetek, popelin, rips, diagonal** mindenféle szinben, **imitations** és **palernos,** továbbá $^4/_4$ és $^9/_8$ **vásznak** minden kigondolható nemben, valamint mangorolatlan **fonalvászon, székcreas, házi bőr és családi vászon,** fehér **atlasz-grádli ágynemüekhez,** szines **ágy-kanavász, len-damaszt törülközők** és **asztalkendők, mátrácz** és **szofa-grádli** $^4/_4$ és $^6/_4$ széles fehér **chiffon** és **ingekhez** való **sirting, párnatokok,** és nehéz **nanking** selyem **nyakravalók** és **collierek** mindenféle foglalmányban, férfiak és nők részére, férfi és női **harisnyák, keztyük,** len és batiszt **zsebkendők,** különösen mindennemü **kézmü- és szövött-áruk,** továbbá mindenféle **nehéz** és **széles moire, creditor, fail, atlasz-** és **bársony-szallagok,** valamint minden e nembe vágó czikkek, női **pipere** s **confectio-tárgyak;** minden igyekezetünk oda leend irányozva, hogy mindenkor a legujabb és izlésteljes tárgyakkal szolgálhassuuk. Emellett fiókraktárunkban egy külön osztályt rendezünk be, melyben minden Bécsből eszközlendő bizomány költségmentesen, csupán a postaköltségek megtéritése mellett, t. vevőink érdekében teljesittetnek.

Vidéki megrendelések pontosan és legjobban eszközöltetnek.

Szives pártolást kérve, maradunk teljes tisztelettel

első bécsi

karton-nyomdagyár

S.-a.-Ujhelyben, Schön Sándor urnál.

1—20.

Nyomatott a „Zemplén“ könyvnyomdájában S.-a.-Ujhelyben.